

Wiesław Kuś

Cieszyn-Stare Miasto, Rynek, st. 18, AZP 108-44

Informator Archeologiczny : badania 31, 233

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania objęły obszar rynku Starego Miasta w Chełmży (obecnie pl. Wolności) i były związane z projektem kompleksowego zagospodarowania tego terenu. Odślonięto nawarstwienia o miąższości dochodzącej do 190 cm. Były to zarówno relikty nowożytniej architektury murowanej, jak i nawarstwienia ziemne, datowane na późne średniowiecze, związane z ówczesnym odcinkiem rozwojowym miasta. Pozyskano ponad 1800 fragmentów ceramiki, które stanowiły główną kategorię zabytków ruchomych, ponadto nieliczne metale (klucz żelazny, fragmenty wędzideł, podków) i nieliczne nowożytnie naczynia szklane.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Toruniu i w PSOZ. Badania nie będą kontynuowane.

CIESZYN-Stare Miasto, Rynek, st. 18, AZP 108-44

- warstwy średniowieczne związane z rozbudową miasta i powstaniem tzw. Nowego Rynku w Cieszynie

Nadzory archeologiczne, przeprowadzone w październiku przez mgr. Wiesława Kusia. Finansowane przez Bank Śląski O/ w Cieszynie. Przebadano powierzchnię 35 m².

Prace ziemne związane z przebudową linii ciepłowniczej prowadzono w północnej części Rynku u wylotu ul. Mennicznej. Wykopy miały długość 35 m, szerokość 1 m, ich głębokość nie przekraczała 0,9 m. Na poziomie 0,7-0,9 m odsłonięta została warstwa brunatnoczarnej ziemi, zawierająca stosunkowo dużą ilość szczątków drewna w postaci szczap i wiórów, 2 fragmenty ceramiki późnośredniowiecznej (uchwyt pokrywki oraz dno nieokreślonego bliżej naczynia) oraz skórzane fragmenty obuwia, które zasługują na szczególną uwagę. Do istotnych znalezisk zaliczyć należy połowę przyszwycizmy z pozostałościami skózanego sznurowadła, jak również fragmenty z pozostałościami szwów oraz inne o nieokreślonym bliżej przeznaczeniu, jednakże najpewniej związane z obuwiem. Wynik badań wskazuje, że w trakcie prac natrafiono na pozostałości płytko posadowionych, średniowiecznych warstw osadniczych, związanych z funkcjonowaniem rozwijającego się miasta. Lokalizacja znalezisk w rejonie tzw. Nowego Rynku, który powstał wg źródeł pisanych w 1496 r., pozwala twierdzić, że mamy do czynienia z pozostałościami jakiejś posesji (możliwe, że warsztatu szewskiego), funkcjonującej w obrębie dzisiejszego Rynku.

Istotne dla wstępnych wyników badań było przeprowadzenie, przez mgr. inż. W. Nawrockiego z Zakładu Badań Nieniszczących w Krakowie, badań radarowych, które ujawniły w niedalekim sąsiedztwie opisanych odkryć konstrukcję prostokątną, kamienną. Konstrukcja ta być może wiąże się z fundamentem nieznanego do tej pory ratusza miejskiego. Prace tegoroczne wskazują jednoznacznie na konieczność przeprowadzenia w tym rejonie w najbliższym możliwie czasie klasycznych badań archeologicznych. Wyniki owych badań mogą się w znacznym stopniu przyczynić do poznania rozwoju średniowiecznego miasta.

Przewiduje się dalsze prowadzenie badań wykopaliskowych.

CIESZYN-WZGÓRZE ZAMKOWE, st. 1, gm. loco, woj. bielskie, AZP 108-44

- założenia obronne średniowiecznego zamku piastowskiego - cylindryczna wieża ostatecznej obrony (XIII w.)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Wiesława Kusia (Muzeum w Cieszynie). Konsultacja archeologiczna - dr Zbigniew Pianowski, konsultacja architektoniczna - prof. dr hab. Janusz Bogdanowski. Finansowane przez PSOZ w Cieszynie. Czwarty sezon badań.

Prace badawcze koncentrowały się na eksploracji nawarstwień, które odsłonięte zostały po usunięciu nasypu gruzowo-ziemnego otaczającego cylindryczną wieżę (nasyp usunięto tylko do poziomu okalającego ją terenu). Odkryto obiekty związane z początkami funkcjonowania gotyckiego zamku książąt cieszyńskich, częściowo badane już w poprzednim sezonie.

Mur obronny wewnętrzny - od strony południowo-wschodniej, na poziomie podstawy nasypu odsłonięto przylegający do wieży cylindrycznej fragment średniowiecznego muru o długości 4 m i szerokości 0,8 m. Mur wykonany został z dobrze opracowanego kamienia wapiennego, kładzionego na